

EVALUARE NAȚIONALĂ LA FINALUL CLASEI a IV-a - 2014

LIMBA ROMÂNĂ

Model 2

Județul/sectorul .....

Localitatea .....

Școala .....

Numele și prenumele elevului .....

.....

Clasa a IV-a .....

Băiat

Fată

- **Citește cu atenție textul de mai jos!**

Povestea Pământului

Planeta pe care o numim „casă” rămâne pentru locuitorii săi un loc plin de mistere. Cum s-a format ea dintr-un nor de praf? Cum se face că susține viața? Ce se întâmplă în interiorul său?

Iată care sunt marile mistere ale planetei Pământ, la care oamenii de știință încearcă încă să găsească răspunsuri.

PĂMÂNTUL ȘI SISTEMUL SOLAR

Soarele și mulțimea corpurilor care se mișcă în jurul său formează Sistemul Solar. Acesta se compune din Soare, nouă planete mari, mai mulți sateliți naturali ai planetelor și alte corpuri cerești.

Planeta Pământ (numită și **Terra** sau **Planeta Albastră**) este a treia planetă de la Soare și a cincea ca mărime, fiind situată între Venus și Marte.

Spre deosebire de Soare, planetele nu au lumină proprie, iar strălucirea lor se datorează luminii pe care ele o primesc de la Soare și pe care o reflectă.

Față de celelalte planete din Sistemul Solar, Pământul este unic, prin existența vieții. Cum se face că numai Pământul are viață? Acest lucru este posibil datorită poziției față de Soare. Planeta noastră nu este nici prea apropiată, dar nici prea îndepărtată de el, fapt care a permis, printre altele, o temperatură moderată a aerului și menținerea apei în stare lichidă.

ATMOSFERA

Planeta Noastră este o sferă enormă care se rotește în jurul unei stele: Soarele. Pământul s-a format cu miliarde de ani în urmă, din gaze fierbinți și praf, care au devenit o sferă din rocă topită și foarte fierbinte. În milioane de ani, temperatura din centrul Pământului a scăzut foarte mult, iar gazele ieșite la suprafață din adâncuri s-au adunat în jurul acesteia, formând un balon gazos în jurul planetei, numit atmosferă. Pământul s-a răcit treptat, iar roca topită, prezentă la suprafață, a devenit solidă. În noua atmosferă, s-au format nori și a început să plouă. Oceanele și mările au început să se umple cu apă.

DE CE ESTE CERUL ALBASTRU?

Înainte să ajungă la ochii tăi, lumina pe care Pământul o primește de la Soare are mai multe culori, ca în curcubeu: roșu, oranj, galben, verde, albastru, indigo și violet. La intrarea în atmosfera Pământului, lumina se lovește de particulele întâlnite în aer, aceste ciocniri împrăștiind mai mult culoarea albastră decât celelalte culori. De aceea cerul este albastru.

PLANETA ALBASTRĂ

Din spațiu arată ca o lume albastră de apă, pentru că o mare parte din suprafața Pământului este acoperită cu apă. În ciuda faptului că aproape 70% din planetă este acoperită de apă, numai 3% este potabilă. Restul este pur și simplu prea sărată.

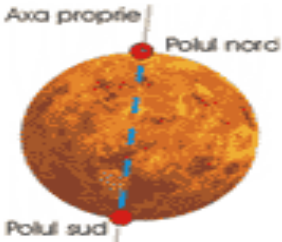
Zona acoperită de apă este împărțită în oceane, iar uscatul se împarte în continente. De-a lungul sutelor de milioane de ani, continentele s-au tot reunit și despărțit, pe măsură ce se modela și suprafața Terrei.

STRUCTURA PĂMÂNTULUI

Pământul este compus din mai multe straturi, iar în interiorul Pământului există un câmp magnetic. El atrage și menține corpurile din jurul Pământului asemeni unui magnet, iar această forță de atracție se numește gravitație.

SATELIȚII PĂMÂNTULUI

Corpurile mai mici ale Sistemului Solar au fost atrase de planete, devenind sateliții acestora. Singurul satelit natural al Terrei este Luna, numită și Selena. Masa Terrei este de peste 80 de ori mai mare decât masa Lunii. Dacă toți oamenii de pe Terra ar fi aliniați unul în prelungirea celuilalt, ar acoperi distanța de la Lună și înapoi de 15 ori.

LINIILE IMAGINARE ALE PĂMÂNTULUI

Ca și celelalte planete, Pământul are forma unei sfere, puțin turtită la poli, care se datorează mișcării de rotație a Pământului în jurul propriei axe. Aceasta este o linie imaginară ce trece chiar prin centrul Pământului. La capetele acestei linii, sunt cei doi poli: „Polul Nord” geografic și „Polul Sud” geografic.

Din cauza formei sale sferice, Terra nu este încălzită peste tot la fel. Cele mai calde zone sunt cele în care razele solare cad drept pe suprafața terestră, în preajma Ecuatorului, cercul imaginar situat la mijlocul distanței dintre poli, care împarte planeta în două părți, numite emisfere: emisfera nordică și emisfera sudică. Cu cât ne îndepărtăm de Ecuator, spre poli, apar alte cercuri imaginare, care se numesc tropice: spre nord este Tropicul Racului, iar spre sud este Tropicul Capricornului. Cu cât ne îndepărtăm de Ecuator, cu atât suprafața terestră primește mai puțină căldură, pentru că razele Soarelui cad oblic, formând unghiuri ascuțite. În concluzie, temperatura scade de la Ecuator spre poli, formându-se cinci zone de căldură.

MIȘCĂRILE PĂMÂNTULUI

Zilnic, se petrece același spectacol: *răsăritul* și *apusul* soarelui. Aceste două fenomene ne arată începutul și sfârșitul *zilei* sau al *noptii*.

Pământul *se rotește*, în același timp, în jurul Soarelui, dar și în jurul propriei axe. O rotație completă a Pământului în jurul axei sale durează 24 de ore, exact durata unei zile calendaristice de la miezul unei nopți – ora 0, până la miezul nopții următoare. Noaptea este perioada în care *Soarele luminează cealaltă parte a Globului* (opusă celei în care ne aflăm noi). Astfel, când în România este ora 2 noaptea, în Japonia este ora 6 dimineața, iar în Toronto (Canada) este ora 7 seara.

Animalele și plantele simt succesiunea zilelor și a nopților. Există animale nocturne și plante care își deschid florile noaptea.

Rotația completă a Pământului în jurul Soarelui durează 365 de zile sau 366 de zile, în anii bisecți (în care luna februarie are 29 de zile), și Terra călătorește în jurul acestuia cu o viteză de peste 100 de ori mai mare decât viteza medie a unui avion comercial. În timpul anului, unele zone ale Pământului sunt mai apropiate de Soare, iar altele mai îndepărtate.

Zilele și nopțile sunt mai lungi sau mai scurte, în funcție de anotimp și de zona geografică. În zonele apropiate de Soare este un anotimp cald, iar în cele depărtate un anotimp rece. De exemplu, când în Australia e vară, în țara noastră este iarnă.

EFECTUL DE SERĂ

Oxigenul acumulat în atmosferă a dat naștere stratului protector de *ozon*. Ozonul se formează în atmosfera înaltă a Pământului, din cauza radiației ultraviolete solare. Stratul de ozon protejează suprafața Pământului de radiațiile ultraviolete solare; lipsa lui ar însemna sfârșitul vieții pe Pământ.

Una dintre cele mai importante probleme ecologice globale este efectul de seră. Cauza principală a acestui efect constă în aceea că enormele cantități de dioxid de carbon și alte substanțe dăunătoare mediului se acumulează în stratul aerian, formând o „plapumă” și, cu cât plapuma este mai groasă, cu atât sub ea este mai cald. Acest lucru face ca temperatura pe Pământ să fie mai ridicată și, astfel, viețuitoarele sunt afectate în dezvoltarea lor. Această creștere a temperaturii poate provoca topirea ghețarilor, astfel că nivelul oceanelor poate crește până la 6 metri, acoperind o mare parte din uscat.

ZIUA PĂMÂNTULUI

În ziua de **22 aprilie**, în fiecare an, se sărbătorește Ziua Pământului. Tot felul de activități sunt organizate cu această ocazie, pentru a educa publicul cu privire la importanța protejării mediului înconjurător,

Ziua Pământului are ca scop atragerea atenției asupra **degradării mediului înconjurător**, asupra **efectelor poluării** și educarea cu privire la acțiunile pe care fiecare dintre noi le poate întreprinde pentru a ajuta la conservarea naturii.

Ziua Pământului este sărbătorită și în România. La Timișoara, de exemplu, copiii preșcolari vor realiza desene și obiecte din materiale reciclabile, reunite mai apoi într-o expoziție. La Cluj-Napoca, se organizează o ediție specială a Marșului Bicicliștilor. În **București, în Parcul Kiseleff, se organizează „Zona verde”**, unde ecologiștii pot semna un document lung de câțiva metri cu mâinile îmbibate în acuarelă.

Și tu ai putea ca, măcar pe 22 aprilie, să alegi bicicleta în locul mașinii și să faci astfel chiar o plimbare spre școală. Ar putea fi ziua în care începi să selectezi deșeurile casnice, astfel încât data viitoare, când duci gunoiul, să pui hârtia, plasticul și sticla în containerele special amenajate. Poți să stingi lumina cel puțin o oră pe zi, să nu lași apa să curgă când îți speli dinții, să plantezi un copăcel, sau ai putea să te uiți la **un documentar** dedicat evoluției și frumuseții Pământului.

(Texte adaptate, preluate de pe:
www.magicland.ro, www.realitatea.net, www.wikipedia.org)

Rezolvă cerințele următoare!

1. A câta planetă de la Soare este Pământul? Încercuiește litera corespunzătoare răspunsului corect.

- A. a cincea
- B. a doua
- C. a noua
- D. a treia

Nu se completează de către elev.

COD

1.	<input type="text"/>
----	----------------------

2. De ce planeta Pământ este considerată unică în Sistemul Solar? Încercuiește litera corespunzătoare răspunsului corect.

- A. Pentru că are un satelit natural.
- B. Pentru că are lumină proprie.
- C. Pentru că există viață pe ea.
- D. Pentru că se rotește în jurul Soarelui.

Nu se completează de către elev.

COD

2.	<input type="text"/>
----	----------------------

3. Cărui fapt se datorează existența vieții pe Pământ? Încercuiește litera corespunzătoare răspunsului corect.

- A. efectului de seră
- B. forței magnetice a planetei
- C. poziției planetei în Sistemul Solar
- D. sateliților planetei

Nu se completează de către elev.

COD

3.	<input type="text"/>
----	----------------------

4. Din ce s-a format Pământul? Încercuiește litera corespunzătoare răspunsului corect.
- A. din dioxid de carbon
  - B. din oxigen
  - C. din gaze fierbinți și praf
  - D. din rocă topită

Nu se completează de către elev.

COD

4.	<input type="text"/>
----	----------------------

5. Ce este atmosfera? Încercuiește litera corespunzătoare răspunsului corect.
- A. o linie imaginară ce trece prin centrul Pământului
  - B. o plapumă cu aer cald
  - C. un balon gazos în jurul Pământului
  - D. un cerc imaginar ce împarte planeta

Nu se completează de către elev.

COD

5.	<input type="text"/>
----	----------------------

6. De ce Terra este numită „Planeta albastră”? Încercuiește litera corespunzătoare răspunsului corect.
- A. Pentru că așa se vede din spațiu.
  - B. Pentru că este acoperită, în mare parte, de apă.
  - C. Pentru că lumina Soarelui este colorată.
  - D. Pentru că lumina solară se reflectă.

Nu se completează de către elev.

COD

6.	<input type="text"/>
----	----------------------

7. Cum se mai numește satelitul natural al Pământului? Încercuiește litera corespunzătoare răspunsului corect.

- A. Marte
- B. Selena
- C. Terra
- D. Venus

Nu se completează de către elev.

COD

7.	<input type="text"/>
----	----------------------

8. Care este cea mai caldă zonă a Pământului? Încercuiește litera corespunzătoare răspunsului corect.

- A. zona Ecuatorului
- B. zona Polului Nord
- C. zona Polului Sud
- D. zona Tropicului Racului

Nu se completează de către elev.

COD

8.	<input type="text"/>
----	----------------------

9. Cum se formează zilele și nopțile? Încercuiește litera corespunzătoare răspunsului corect.

- A. prin depărtarea și apropierea de Soare
- B. prin pătrunderea luminii solare în atmosferă
- C. prin rotația Pământului în jurul axei sale
- D. prin rotația Pământului în jurul Soarelui

Nu se completează de către elev.

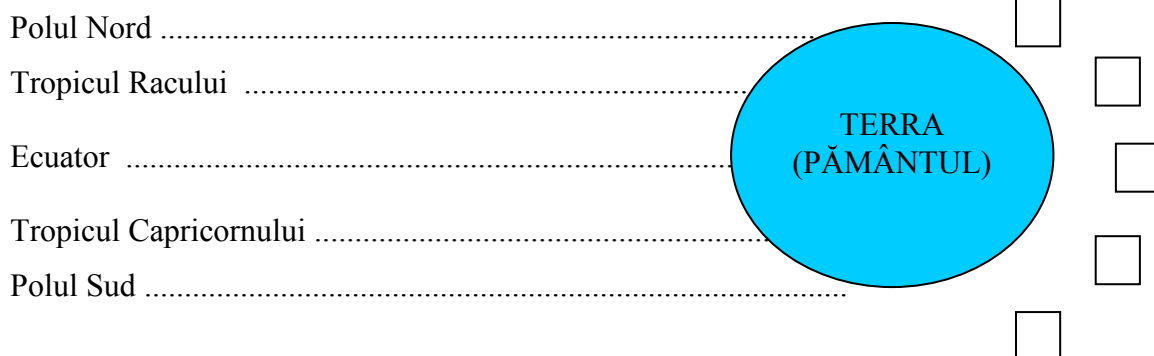
COD

9.	<input type="text"/>
----	----------------------

10. Notează, în casetele din dreapta desenului, zonele de căldură, astfel:

- cu 1 - zonele cu temperaturi ridicate
- cu 2 - zonele cu temperaturi moderate
- cu 3 - zonele cu temperaturi scăzute

Nu se completează de către elev.

COD

10.

11. Ce este „efectul de seră”? Încercuiește litera corespunzătoare răspunsului corect.

- A. creșterea temperaturii
- B. menținerea apei în stare lichidă
- C. scăderea temperaturii
- D. topirea ghețarilor

Nu se completează de către elev.

COD

11.

12. La ce folosește stratul de ozon? Încercuiește litera corespunzătoare răspunsului corect.

- A. Creează efectul de seră.
- B. Dă culoare cerului.
- C. Menține apa pe Pământ.
- D. Susține viața pe Pământ.

Nu se completează de către elev.

COD

12.

13. Ce efect poate avea creșterea temperaturii pe Pământ? Încercuiește litera corespunzătoare răspunsului corect.

- A. Distruge stratul de ozon.
- B. Formează anotimpuri.
- C. Pune în pericol viața.
- D. Reunește continente.

Nu se completează de către elev.

COD

13.

14. Scrie, în casete, denumirile orașelor în care se desfășoară activitățile menționate cu ocazia Zilei Pământului.

ORAȘUL	ACTIVITATEA
	Copiii preșcolari realizează desene și obiecte din materiale reciclabile.
	Se organizează Zona Verde.
	Se organizează o ediție specială a Marșului Bicicliștilor.

Nu se completează de către elev.

COD

14.

15. De ce se sărbătorește Ziua Pământului?

Nu se completează de către elev.
COD

15.

FELICITĂRI, AI AJUNS LA SFÂRȘITUL TESTULUI!

MULȚUMIM PENTRU PARTICIPARE!